

Halatele albe ale Revoluției. „Liftul”

I come back to this chapter already acknowledged in the last editions of the “Memorial 1989” bulletin and which is dedicated to the victims whose deaths occurred in suspicious circumstances, both inside the city’s hospital units and in other presumable “safe” locations. This issue comes with the testimony of a young survivor of the events of December 1989 in Timisoara, who, after having been injured and taken to the County Hospital, was on the brink of being “lost” among the hospital floors and “forgotten” at the morgue with an extra deadly bullet, as “trademark”.

Constantin Jinga, the hero of this episode, was seriously injured while he was in the central area of the city, on Sunday evening, December 17th 1989, by an army squad. Several hours later, he was in the hospital’s elevator, on a stretcher, between three persons wearing white robes who were searching for a place to dump him in the carousel of death.

Keywords: Hospital, elevator, lost, Constantin Jinga, December 17th 1989.

Constantin Jinga

Era student în acea perioadă. A ieșit să protesteze împreună cu prietena, și ea studentă. S-a întâmplat ca, aproape de Piața 700, să ajungă față în față cu un pluton de militari și să fie împușcat. Prietena, ajutată de doi bărbați, l-a salvat. A ajuns viu la Spitalul Județean. Dacă nu ar fi fost prietena lui, ar fi putut avea soarta celor 43 de răniți, care au decedat ulterior, iar trupurile fără viață au fost arse în Crematoriul „Cenușa” din București, după ce au fost sustrate din Spitalul Județean.

Fragment din Procesul de la Timișoara

Jinga Constantin: – ... cinci sau șase răniți, salvarea ne-a dus la Spitalul Județean, la Județean am fost consultat, s-a stabilit că nu sunt de competența lor și că trebuie să fiu dus la Chirurgie toraco-cardiacă. Așa a spus medicul care m-a consultat. Am fost dus cu o targă de către două asistente și un asistent, erau în halate albe, cu liftul, până la un etaj. Nu pot să spun exact ce etaj era. În orice caz, acolo am ajuns, era foarte liniște. Și li s-a spus că nu există acolo Chirurgia toraco-cardiacă. Atunci am intrat, din nou, în lift, am coborât, am ajuns iarăși undeva în Spitalul Județean și-acolo am văzut două cadavre și pe cineva strigând furios: „Aici îi morga! Aici nu-i Chirurgie toraco-cardiacă!” și i-a făcut pe asistenți cretini. Și-atunci, tot individul respectiv le-a spus că Chirurgia toraco-cardiacă e la „Babeș”. La „Victor Babeș”. Atunci a venit o salvare, m-a transportat la Spitalul „Victor Babeș”, unde am fost operat, a doua zi.

Președintele completului de judecată: – Da. Prietena a scăpat, înțeleg?

J.C.: – Da.

P.C.: – Bine. Să consemnăm: „În data de 17 decembrie, în jurul orei 19.00, din curiozitate, împreună cu prietena mea, am ieșit în oraș. Ne-am oprit la intersecția străzilor Piatra Craiului – Republicii. Punct de acces înspre Piața Operei. În jurul nostru mai erau vreo 20, 30 de cetățeni. Care cu bagaje, care fără bagaje, am înțeles că primii veneau de la gară. Accesul în Piața Operei era blocat de două cordoane de militari în termen. Toți în ținută kaki, înarmați și cu căști metalice pe cap. Printre acești militari în termen am văzut alți doi, mai în vârstă, însă...”

J.C.: – Unul. Un militar cu gradul de fruntaș.

P.C.: – „Am văzut însă unul mai în vârstă, în aceeași ținută, în jur de vreo 30 de ani, de asemenea, înarmat. Avea grad de fruntaș, ceea ce m-a frapat. Un civil se adresa militarilor respectivi întrebându-i: «Voi pe cine apărați? De ce vreți să trageți în noi? Nu vedeți că nu suntem huligani? Poate suntem părinții voștri!» În replică, fără a exista vreo provocare din partea noastră, s-a comandat foc și acei militari în termen au tras direct în grupul de cetățeni în care mă aflam și eu, de la o distanță de aproximativ 20-25 de metri. Civilul și alți doi, trei

bărbați, civilul care se adresase militarilor și alți doi, trei bărbați au căzut secerăți de gloanțe.”
Da?

J.C.: – Da.

P.C.: – „Sesizând pericolul, m-am aruncat la sol, împreună cu prietena mea. Dar, în cădere, am fost nimerit de un glonte în umăr, care mi-a ieșit prin spate. Țin să menționez că s-a tras direct, foc cu foc, fără somație și fără foc de avertizare.”

P.C.: Unde ați fost lovit?

J.C.: – În piept. Glonțul mi-a intrat prin umăr, mi-a străbătut cavitatea toracică și a ieșit prin spate, prin omoplat, practic. A fost o rană chiar foarte gravă, am fost pe punctul de a muri, probabil că, dacă nu eram dus chiar atunci, în minutele următoare, la spital, muream. Am făcut o hemoragie foarte puternică și am intrat în șoc hemoragic.

Declarație dată Luciei Hossu Longin, difuzată la TVR1

„Nu-mi dădeam seama foarte exact ce se petrece cu mine. A întrebat dacă e grav, pot să mă mișc? Și eu am spus: «Da, e grav – pentru că nu simțeam o durere deosebită – e grav, n-am nimic, pot să mă ridic.» Și am vrut să mă ridic și, în momentul ăla, am căzut și mi-a pufnit sânge pe gură. Și ea s-a speriat foarte tare, am auzit-o strigând, a strigat: «Criminalilor!»... în viața mea n-am mai auzit așa un strigăt. A strigat «Criminalilor!» și a fugit drept înspre militari. Din momentul ăla nu s-a mai tras și, nu știu de unde, a venit cu patru bărbați. Și m-au luat de mâini și de picioare, m-au cărat... s-a tras, unul dintre ei a fost lovit în mână și m-au scăpat pe jos și m-au luat din nou și m-au dus, totuși, până la spital. Cel mai apropiat spital era Spitalul de Copii. Iar când am ajuns acolo, era deja plin de alți răniți și, oricum, acolo nu mai primeau pe nimeni. Au spus că n-au ce să-mi facă și trebuie neapărat să merg într-o salvare, să vină o salvare să mă ducă la Spitalul Județean.

A venit o salvare în foarte scurt timp, s-a derulat foarte repede, în timp de o oră eu am fost, deja, la Spitalul Județean, în celălalt capăt al orașului. Aproape la marginea orașului. Deci a venit salvarea (cum erau foarte mulți răniți la Spitalul de Copii)... am intrat, până la urmă: prietena mea, eu, o femeie lovită în picior, peste care stăteam eu, și fiica acelei femei, care era lovită în mână. Și am ajuns așa împreună, unii peste alții, până la Spitalul Județean, acolo ne-a descărcat cineva din salvare, am așteptat destul de mult, comparativ cu cât stătusem la Spitalul de Copii. Eu tot scuipam sânge înspumat, la un moment dat, stăteam nemișcat, nu mă mai puteam mișca. Aveam senzația că am un vagon de cale ferată în spate și, la un moment dat, cineva s-a uitat la mine și a spus că «Ăsta-i mort. Luați-l de aici!». Atunci eu am deschis ochii și a văzut că nu sunt mort și a spus: «A, uite că nu-i mort! Mai trăiești, mă?»... Și atunci, mă rog, m-am chinuit să dau din cap, să spun că da, și atunci prietena mea a spus că «E rănit, faceți ceva!». Mă rog, ea tot umbla, trăgea de ei pe acolo, ei erau copleșiți, acolo era plin, și unul dintre membrii știu că, la un moment dat, a spus: «La ăsta n-avem ce să-i facem aici, duceți-l la Clinica Toraco-Cardiacă! E rănit în piept, nu putem să-i facem nimic, duceți-l acolo!»... Ei, și atunci au venit două persoane în halate albe, nu știu exact cine au fost, dacă erau din personalul spitalului, bănuiesc că nu. Pentru că m-au luat pe o targă cu roți, am intrat într-un lift și liftul a luat-o în jos. Or noi eram deja la parter. Ba nu, pardon! Liftul s-a dus în sus. Nu-mi dau seama până la ce etaj, în orice caz, în momentul în care am ieșit din lift, a fost o coincidență cu totul miraculoasă, am impresia – cred, de atunci, în miracole – pentru că, între timp, când eu am intrat în lift, prietena mea și-a luat un halat de acolo, de unde a găsit, și a urcat fuga pe scări și a ieșit de pe scări exact în momentul în care noi ieșeam din lift. Și exact la același etaj. Și, evident, nici ea nu știa unde-i Clinica de Chirurgie Toraco-Cardiacă, în schimb, era acolo, pe coridor, mi-amintesc că era un om cu niște găleți și cu niște măhuri. Probabil o fi fost un om de servicii, nu-mi dau seama ce-o fi fost cu el, în orice caz, a strigat pe cei care mă duceau pe mine: «Ce căutați aici?!» Și ei au spus: «Clinica Toraco-Cardiacă.» Le-a spus: «Voi nu sunteți

normali? Nu-i aici. Plecați de aici! Aici nu e nicio Clinică Toraco-Cardiacă. Asta-i la Spitalul Victor Babeș.» Am mers înapoi în lift, de data asta eram împreună, a intrat și prietena mea în lift și am coborât până, bănuiesc că la subsol, în morgă. Ei, și acolo m-au scos din lift și m-au lăsat, pur și simplu, și au plecat. N-aș putea fi sută la sută sigur că acolo era morga. În orice caz, mai jos liftul nu a mers. Știu că locul respectiv, în Spitalul Județean, e morgă. Și stăteam pe masa aceea, cu capul așa, în dreapta. Și în dreapta mea erau încă trei sau patru cadavre. În stânga, pardon. Erau trei sau patru cadavre. Deci altceva nu cred să fi fost acolo decât morgă. Ei, între timp, a venit altcineva după mine, acum nu-mi amintesc, dacă n-o fi fost, de data asta, prietena mea. Și am mers înapoi în lift, am mers înapoi în sala unde am fost adus prima oară, la Spitalul Județean, și am stat acolo, iarăși, o vreme, câteva minute, nu știu exact cât să fi fost, în orice caz, la un moment dat, a venit cineva care lua datele răniților. Și îi înregistrau, pur și simplu. Și eu nu puteam să vorbesc și-au întrebat-o pe prietena mea, a spus numele, a spus cine sunt, cu ce mă ocup și, la un moment dat, persoana respectivă a spus: «Stai, părinții lui nu sunt medici veterinari?» Și ea a spus: «Da.» Și-atunci i-a spus: «Stai că eu îi cunosc pe părinții lui! Ce cauți aici? De ce nu-i la... nu se ocupă nimeni de el?» Și ea a spus: «Păi, ne-a trimis la Spitalul Victor Babeș și uite ce am pățit...», i-a povestit toată istoria și-atunci am auzit tot dialogul, mi-amintesc bine, și i-a spus: «Stați aici liniștiți, că vă trimit eu o salvare să vă ducă la Victor Babeș.»

Și-n câteva minute a venit o salvare și am ajuns la Spitalul «Victor Babeș», în cel mai scurt timp posibil. Îmi amintesc că, în timp ce eram în salvare, șoferul a luat-o pe niște drumuri foarte lăturalnice, pentru că, am impresia, la un moment dat, ne-a dus chiar prin pădurice, pe-acolo, s-a dus chiar prin pădure, pentru că se auzea că se trage și în salvări. În fine, am ajuns la spital și, din momentul în care am ajuns la spital, am fost luat în grijă, nu știau ce am exact, au crezut că e doar o rană superficială, m-au cusut și, după aceea, în ziua următoare și-au dat seama că e mult mai grav și atunci am fost, de fapt, operat. Am fost în afară de orice pericol. La 24 de ore după ce am fost rănit am reînviat, ca să zic așa.”

Această cumpănă i-a schimbat viața supraviețuitorului. A renunțat la facultatea ce o urma atunci și a studiat Teologia. Astăzi, Constantin Jinga este preot și veșnic recunoscător lui Dumnezeu, Care a lucrat prin prietena lui de-atunci.

Faptul că acele persoane îl plimbau pe tânăr de colo-colo, în lift, poate fi explicat în trei moduri: fie erau studenți practicanți sau rezidenți care nu cunoșteau structurarea amplasamentului; fie erau infirmieri /brancardieri afectați de amplexarea cazurilor și imaginile de groază care au cuprins spitalul, iar sub imperiul oboselii și șocului s-au pierdut cu firea, pierzându-și orientarea; ori au fost indivizi care s-au strecurat în spital, deghizați în uniforma cadrelor medicale, special pentru a face „curățenie” prin triere aleatorie, reducerea la tăcere a victimelor și ștergerea urmelor. Mai există și o a patra variantă conform căreia – după cum declară martori din cadrul personalului medical și auxiliar – „au fost medici, șefi de secții, discret, prin terapie intensivă și alte saloane, care „ajutau” securiștii la această operațiune, tot ei având și instrumentul în mână”. Pentru a nu lăsa loc interpretărilor speculative, mă opresc aici cu această variantă, cadrul juridic al declarației de mai sus având un temei legal, din păcate ineficient sau insuficient în clarificarea fenomenului și aflarea adevărului despre toate cele întâmplate realmente în unitățile spitalicești. Dar o sumedenie de declarații în acest sens nu pot fi tăgăduite, căpătând o notă oficială chiar și prin prezentarea în mass media sau argumentarea unui specialist din domeniu care are din start autoritate în această activitate pentru care are pregătire și experiență.

Liza **KRATOCHWILL**